

D

BÜTÜNLEŞİK KALİTE GÜVENÇE SİSTEMİ

**Eğitim-Öğretim
İzleme ve Değerlendirme Raporu**

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

BÜTÜNLEŞİK KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

Eğitim-Öğretim
İzleme ve Değerlendirme Raporu

Ankara-2023

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	4
Programların Tasarımı ve Onayı	5
Programın Ders Dağılım Dengesi	5
Ders Kazanımlarının Program Çıktılarıyla Uyumu	5
Öğrenci İş Yüküne Dayalı Ders Tasarımı.....	6
Programların İzlenmesi ve Güncellenmesi	7
Eğitim ve Öğretim Süreçlerinin Yönetimi	8
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	8
Ölçme ve Değerlendirme.....	8
Öğrenci Kabulü, Önceki Öğrenmenin Tanınması ve Kredilendirilmesi	9
Yeterliliklerin Sertifikalandırılması ve Diploma.....	10
Eğitim Faaliyetlerine Yönelik Teşvik ve Ödüllendirme	11

Önsöz

2022-23 eğitim-öğretim döneminde yürütülen faaliyetlere göre değerlendirmeler yapılmış ve iyileştirme kapsamında acil eylem planları oluşturulmuştur. Bu planlardan bazıları uygulamaya başlanmış, bazıları için çalışma başlatılmıştır. 2021 yılında başlatılan iyileştirme faaliyetleri ise tamamlanarak süreç kapatılmıştır.

Programların Tasarımı ve Onayı

Program tasarımı ve onayı süreçleri için, tanımlı mekanizmalar mevzuat kapsamında ve uygun yönergeler aracılığı ile yürütülmektedir. Program tasarımı önerileri akademik birimlerin planlamalarıyla, ilgili kurullardan geçerek Üniversite Eğitim Komisyonuna incelenmek üzere iletilmekte ve bir görüş ile, onay için Senatoya sunulmaktadır. Tüm kayıtlar Eğitim Komisyonu ve Senato kararları olarak web sayfasında yayınlanarak paydaşlara duyurulmaktadır. Bu işleyişte, program veya ders tasarımı konusunda iyileşme çalışması olarak sürdürülen STL Merkezinde tasarım atölyeleri çalışmaları devam etmektedir. Pilot ve gönüllükle yapılan bu eğitimlere ilgi artmaktadır. Akademik birimlerden senatoya onay sürecin izlenmesi için iyileştirme önerisi olarak bütünleşik bilgi sistemi kapsamında akışın her sorumlu tarafından bilinmesi ve işleyişin takibi için süreç kartları oluşturulmuş ve bilgi sistemine girişleri yapılarak sorumluları atanmıştır. Bu sistem aracılığı ile, işleyişte akış, takip hızlı ve dinamik olmaktadır.

Yeni bir iyileşme çalışması kapsamında, akademik birimler aracılığı ile Eğitim Komisyonu ve Senato onay aşamalarının şeffaf, izlenebilir, tutarlı ve isabetli kararlar almasını sağlayacak mekanizmaların oluşturulması ihtiyacına çözüm olarak kılavuzlar hazırlanmış ve ilgili birimlere duyurulmuştur.

Programın ders dağılım dengesi

Üniversitede önlisans, lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrencilerin mezuniyet aşamasına kadar alması gereken zorunlu ve seçmeli ders dağılım dengesine ilişkin ilke, kural, yöntem ve mekanizmalar tanımlıdır ve web sayfasından ilan edilmiştir.

Üniversitede her birimin zorunlu/seçmeli, alan içi/alan dışı ders dağılımı bellidir ve dönem başında ders açma işlemleri sırasında dersler bölüm bazında bu dağılıma göre açılmaktadır. Bölüm bazında yapılan takibin, Kurum bazında yapılabilmesi için ders dağılım tablosu çalışılmış ve ilgili web sayfalarından ilan edilmiştir. Tüm programlarda yaklaşık derslerin %25'i seçmeli ders olarak görülmektedir. Öğrenci işleri bilgi sistemi bu sayede arka planda ders dağılım dengesini gözeterek transkript takibi yapabilmektedir.

İyileşme çalışması olarak; Seçmeli Dersler Koordinatörlüğü bünyesinde 'SEC' kodu ile üniversitemiz tüm öğrencilerinin seçimine açılan dersler; sürdürülebilirlik ve ders kazanımı-üniversite politika ve hedefleri ile ilişkileri, akademik birimlerin verdiği ders sayısı, ders sorumluları, AKTS, şube ve kontenjan sayıları bağlamında analiz edildi. Aktif olmayan, Kurumsal politika, stratejik amaç ve hedefler ile uyumlu olmayan seçmeli dersler kapatıldı. Seçmeli ders açılması için tanımlı süreçlere ilişkin kılavuz oluşturuldu.

Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu

Program bilgi paketlerinde (bilsis), ders kazanımlarıyla program çıktıları matriksi bulunmaktadır. Bu matrikslere göre ders sorumluları, ders kazanımları ile program çıktıları uyumunu belirleyip, sisteme girişini gerçekleştirmektedir. Bu kazanımların program çıktılarına etkisi, kazandırılıp kazandırılmadığı birim bazında, özellikle akredite olan programlarda izlenmektedir. Ders ve program bilgi paketlerinin

hazırlanması sırasında eğitim programına ilişkin varsa ulusal çekirdek eğitim programı ve alana özgü akreditasyon kuruluşlarının ölçütleri dikkate alınmaktadır. Ders öğrenme kazanımları, öngörülen bilişsel, duyuşsal ve psikomotor düzeyi içerecek şekilde hazırlanarak, program çıktılarıyla uyumu sağlanır.

Bu ölçüte ilişkin, iyileştirme faaliyeti olarak, kurumsal takip ve izleme mekanizmasının geliştirilmesi için çalışma başlatılmıştır. Pek çok verinin aynı anda takibini sağlayan, bir yazılım geliştirilerek uzaktan eğitim sürecinde ders kazanımlarını, ders yönetim süreçlerinin analizi sağlanmıştır (<https://analitik.hacettepe.edu.tr/anasayfa>). Yüz yüze eğitim sürecinde de açık olan ve sonraki süreçlerde de açık tutulacak sistemin, uzaktan eğitimde mecburi kullanılan sistemin yüz yüze süreçlerde de kullanılması için teşvik mekanizmaları planlanmıştır.

Ders kazanımlarının garantiye alınabilmesi için, Moodle'da sınav soruları-ders öğrenme çıktıları ilişkisi verilmesi durumunda her soruya verilen doğru cevap yüzdeleri ile ders öğrenme çıktıları izlenmektedir. Akredite programlarda bu veri zorunlu olarak tutulmakta, diğer programlarda gönüllülük esasıyla toplanmaktadır. 2023 yılı içerisinde kullanılan sisteme moodle eklentisi hazırlanması çalışmaları devam etmektedir. Tüm eğitim öğretim dönemlerinde LMS açık tutulmaktadır.

Yapılan iyileştirme faaliyetleri; yazılımla bağlantılı çevrimlerin kapatılabilmesi için ders bilgi paketlerinin güncel olup olmadığı, içerik doluluk durumları analiz edilmiş, Kurum genelinde yaklaşık %70 dolu olduğu belirlenmiş, boş içeriklerin yeni açılan program ve derslere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu duruma ilişkin birimlere program/ders bilgi paketlerinin kontrol edilmesi için resmi yazı ile bildirimde bulunulmuştur. **2023 yılı içinde program ve ders bilgi paketleri güncellemek üzere Bologna Koordinatörlüğü çalışmaları başlatılmıştır. Bologna Koordinatörlüğü birim temsilcileri ile eğitim ve bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Güncelleme çalışmaları tamamlandığında, akran kontrolleri için ekipler oluşturulmuş ve değerlendirme yapılarak süreç tamamlanmıştır.**

Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı

Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımına ilişkin tanımlı süreçler bulunmakta olup, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı web sayfasından ilan edilmektedir. Üniversitemiz, eğitim programlarında yer alan tüm derslerin AKTS kredileri tanımlanmış ve üniversitemiz ders bilgi paketlerinin yer aldığı Web sayfasında ilan edilmiştir. Üniversite 2013 yılından itibaren Bologna sürecine dahil olup tüm birimlerin program ve ders bilgi paketlerinin AKTS iş yükü hesaplanarak güncellenmesi için öğrencilere anket uygulanmıştır. 2021 yılında, program güncelleme süreçlerinde program sahipleri söz konusu AKTS iş yükü hesaplamalarını öğrenciler ile yapmıştır. Üniversite genelinde AKTS iş yükü hesaplamalarının öğrenci geri dönüşleriyle gözden geçirilmesi gerekliliği ile pilot seçilen birimler üzerinden ÖİDB AKTS iş yükü analizi yapmıştır. Bu analiz sonuçlarına göre, ilgili ders ve program sorumluları bilgilendirilmiş ve güncelleme yapılmıştır. **2023 yılında, iyileştirme faaliyeti olarak akademik takvim içinde eğitim programları ve seçmeli ders koordinatörlüğü tarafından verilen derslere yönelik anketler hazırlanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Anket sonuçları analiz edilerek, raporlanacak ve ilgili birimlere geri bildirim verilecektir.**

Programların izlenmesi ve güncellenmesi

Programların izlenmesi ve güncellenmesi süreçleri akreditasyon ve akran değerlendirme süreçleriyle yürütülmektedir. Hacettepe Üniversitesi 2022 yılı akredite program oranı %44'tür. Program akreditasyon oranı ile ülkemizde akredite program sayısı en yüksek üniversiteler arasında ilk 5 üniversite içerisinde yer almaktadır. Bu değerlendirmelerin sonuçları analiz edilerek iyileştirme önerileri üzerinde çalışılmış, senatoda sunulmuş ve ilgili birimlere geri bildirimler sağlanmıştır. Bu kapsamda PUKÖ çevrimi kapatılmıştır. Kısaca ÖRDİK olarak isimlendirilen öz değerlendirme çalışması da değerlendirilerek, gelişmeye açık yönlerine ilişkin iyileştirme yapılmış, Eğitim Programları Değerlendirme Takımları oluşturularak (E-KDET), öz değerlendirme süreçlerinin YÖKAK değerlendirme standartlarına göre değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır. E-KDET çalışması Birim Öz Değerlendirme Raporlarının hazırlanarak, 2022 yılında HUYS üzerinden sisteme yüklenmiştir. E-KDET üyeleri sistem üzerinden oluşturulan birim öz değerlendirme raporlarını değerlendirerek gelişmeye açık ve güçlü yönleri belirleyen geri dönüşleri hazırlamıştır. Bu yıl sonuna kadar, iyileştirme çalışmalarıyla birlikte PUKÖ çevriminin kapatılması iş takviminde yer almaktadır.

Programların izlenmesi ve değerlendirilmesi kapsamında bir önemli iyileştirme faaliyeti, Sürdürülebilir Öğrenme Öğretme Merkezi tarafından yürütülen öğretim programı gözlem programının hayata geçirilmesi olmuştur. Pilot seçilen fakültelerde yürütülen programın sonuçları oldukça memnuniyet vericidir ve Eylül ayından itibaren Kurum geneline yaygınlaştırılması için çalışmalar sürmektedir.

E-KDET raporlarına göre yapılan durum analizi sonrasında, ölçütlere ilişkin problemler nedeniyle, iyileştirme olarak; tüm programlar için öz değerlendirme ve akran değerlendirme programları tanımlanmış ve Kalite Güvence Sistemi ve Kalite Komisyonu Kuruluş, Görev ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergede değişiklik ve Hacettepe Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Koordinatörlüğü Kurulu, Görev ile Çalışma Usul ve Esasları'nda tanımlanarak çalışmalara başlanılmıştır. Öz değerlendirme programı kapsamında öz değerlendirme ölçütleri, YÖKAK kalite güvencesi ölçütleri ve akreditasyon kuruluşları program öz değerlendirme ölçütleri ile eşleştirme yapılarak belirlenmiştir. Yıl sonuna kadar akran değerlendirme programı eğitimleri tamamlanarak, 2024 yılı içinde programların değerlendirme sürecine başlanılacaktır. Öz değerlendirme programı yıllık, akran değerlendirme programı ise 3 yılda bir yapılacaktır.

Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimi

Eğitim ve öğretim süreçleri, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Eğitim Komisyonu, Kalite Komisyonu, HUZEM, STL, Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi ve akademik birimlerin faaliyetleri ile sorumlu rektör yardımcısının

koordinasyonunda yürütülmektedir. Kurumda yürütülen faaliyetlerin ve alınan kararların stratejik plan ve kalite güvence sistemi ile entegrasyonunun sağlanması ve üst koordinasyon kurulunun kurulması çalışmaları başlatılmıştır. Böylece, eğitim-öğretim süreçlerinin yönetimi ile hem tüm paydaşların farkındalığı sağlanacak hem de izleme-önlem alma aşamalarının yönetilmesiyle ilgili politikalar çerçevesinde yürütülecektir. Bu kapsamda koordinasyon kurulu oluşturulmuş ve tüm süreçlerin yanı sıra eğitim-öğretim süreçlerine ilişkin gelişmeye açık yönlere yönelik çözüm önerilerinin değerlendirilmesi ve iyileştirme çalışmalarının önceliklendirilmesi hedeflenmiştir. Koordinasyon kurulunun önceliğinde, diğer süreçlerde olduğu gibi bütünleşik bilgi yönetim sisteminin eğitim-öğretim süreçlerinin yönetimi konusunda da hayata geçirilmesi yer almaktadır.

2023 yılında eğitim ve öğretim faaliyetlerinin sistematik bir süreç yönetimi ile yürütülebilmesi için Eğitim ve Öğretim Koordinatörlüğü, 03.08.2023 tarih ve 118 sayılı kararı ile kurulmuştur. Koordinatörlüğün kuruluşu ile birlikte yetki, görev ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemek üzere hazırlanan yönerge aynı tarihli senato kararı ile onaylanmış ve ilan edilmiştir. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi, izleme ve değerlendirme süreçlerinin yönetimi, diğer koordinatörlüklerle iş birliği ve Koordinasyon Kurulu gündemine değerlendirme ve izlem sonuçlarını raporlama ve iyileştirme önerisi sunulmasından sorumlu olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Öğretim yöntem ve teknikleri

Yüz yüze, uzaktan ve hibrit eğitimde programların tasarımında, fiziksel ve teknolojik olanaklar göz önünde bulundurulmaktadır. Uzaktan eğitimde HUZEM alt yapısı ile çevirim içi derslere erişimin sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için alt yapı olanakları iyileştirilmiş ve öğrenme kaynakları çeşitlendirilmiştir. **Yüz yüze eğitim-öğretim süreçlerinin yeniden başlamasıyla, HUZEM alt yapısı kullanılmaya devam etmiştir.**

Derslik analizleri ve envanterleri bir yazılım üzerinden takip edilmek üzere, 2022 yılında geliştirilen derslik bilgi sistemi yazılımı 2023 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Sistem üzerinden derslik ve ders araç-gereç envanter takibi merkezi olarak Kurum geneli için yapılabilecek mekanizmalarla tanımlanmıştır. Derslik analiz sisteminde (<https://debi.hacettepe.edu.tr/>) ders programı sistematik olarak yerleştirilmiş ve takip edilmiştir.

Eğitim-öğretim süreçlerinin yöntem ve tekniklerinde; öğrencilerden ve öğretim elemanlarından gelen öneriler doğrultusunda, araştırma üniversitesi olma misyonumuzla uyumlu olarak, öğrencilerin dahil olabilecekleri araştırma/proje içerikli derslerin sayısı 243'tür. Kurum genelinde bu oran yeterince anlam ifade etmektedir. Bununla birlikte, tüm birimlerde bu oranın daha da artması için Hacettepe İdeal, lisans öğrencileri girişimcilik merkezi seminer, iş planı hazırlama ve e-ticaret etkinlikleri düzenlenmiştir. **Bu çalışmalara devam edilmekle birlikte; 2023 yılında da iyileştirme faaliyetleri devam etmiş, TÜBİTAK 2209-A ve B kapsamında başvuruların artırılması yönünde teşvik sağlanmıştır. Ayrıca, ilgili birimlerden TÜBİTAK 2209-A ve B kapsamında proje başvurusu yapılabilecek, araştırma potansiyeli olan derslerin**

listesi istenmiş, sanayi iş birliği olabilecek olanların desteklenmesi yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Ayrıca araştırma dersler izlem/performans süreçlerinde kullanılmak üzere kaydedilmiştir.

Ölçme ve değerlendirme

Üniversitemizde ölçme ve değerlendirme uygulamaları Önlisans-Lisans-Lisansüstü yönetmelikleri kapsamında yürütülmektedir.

Bu ölçüt kapsamında yapılan en önemli iyileştirme örnekleri, ölçme değerlendirme uygulamalarının sürekli iyileştirme faaliyetleri öğrenci ve öğretim elemanlarının geribildirimleri doğrultusunda sistematik olarak gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda KGBR’de belirtilen “değerlendirme (not verme/geçme) sisteminin öğrenme çıktılarını öne çıkaracak (çıkıtı bazlı), etkili, adil çoklu bir yapıya kavuşturulması” önerisi dikkate alınarak iyileştirmeler yapılmaktadır. Örneğin, sınavlar için belirtke tablolarının hazırlanmakta, sınav madde analizleri yapılmakta ve analiz sonuçlarına göre sınav sorularını gözden geçirilmektedir. Birim bazında gerçekleştirilen bu uygulamaların yanı sıra, Üniversite Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından kullanılan BİLSİS yazılımı kapsamında yapılan iyileştirmeler ile sınav soru bazlı analizler, başarı oranları analizleri yapılarak görülebilmektedir.

STL’de de benzer şekilde öğretim elemanlarının ölçme-değerlendirme yetkiliklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimler verilmektedir. STL’nin faaliyetlerinden biri olan ders tasarım atölyelerinin temel bileşenlerinden biri de ölçme-değerlendirme uygulamalarının iyileştirilmesi amaçlı “değerlendirme” modülüdür.

Söz konusu uygulamalara devam edilmekte, istenilen birimlere danışmanlık ve eğitimler verilmektedir.

Öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi

Üniversitede yüz yüze, uzaktan/hibrit eğitimler için öğrenci kabulleri ve mezuniyetlerine ilişkin disiplinlere özgü (ör. merkezi yerleştirme sınavı, özel yetenek sınavı, yatay geçiş, dikey geçiş vb.) kriterler, ilke, kural ve bağlı planlamalar tanımlı ve paydaşların ulaşabileceği şekilde ilan edilmiştir.

İyileştirme faaliyeti olarak, acil eylem planında önceki öğrenmenin tanınmasına ve kredilendirilmesine yönelik tanımlı mekanizmalar ve süreç tanımlanması konusunda çalışma başlatılması, örnek uygulama ve kriterlerin web sayfasında görünür hale getirilmesi yer almıştır. Bu konuda, hangi önceki öğrenmelerin ve yeterliklerin tanınacağı yönünde çalışma yapılmış ve yönerge hazırlanmıştır. Senato onayı ile birlikte uygulanmaya başlanılacaktır.

Yeterliliklerin sertifikalandırılması ve diploma

Üniversitede uzaktan/hibrit eğitim yoluyla elde edilmiş diploma, derece ve diğer yeterliliklerin onayı ve sertifikalandırılması, mezuniyet koşulları ve mezuniyet karar süreçleri açık, anlaşılır, kapsamlı ve tutarlı bir şekilde YÖK'ün belirlediği kurallar ve Üniversite Senatosu kararları ile tanımlanmış ve ilan edilmiştir.

İyileştirme örneği olarak, bu kapsamda, öğrencilerin katıldıkları eğitimler, kurslar, atölyeler vb. etkinlikler için sosyal transkript uygulaması başlatılmıştır. Çalışmalar devam ederken, mikro yeterlilik programlarının hayata geçirilmesi iyileştirme faaliyeti olarak planlanmış ve yönergesi hazırlanmıştır. Kurumsal olarak mikro yeterlilik sağlayan programların açılmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi, kurum dışından mikro yeterlilik programlarından faydalanan öğrencilerin süreçlerinin tanınması yönerge ile garanti altına alınmıştır.

Öğrenme ortam ve kaynakları

Üniversitemizde eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürebilmek için sınıf, laboratuvar, kütüphane, stüdyo, atölye, basılı ve/veya elektronik kaynak, basılı ve/veya elektronik materyal vb. öğrenme ortamı ve kaynakları Üniversitemizin ve birimlerin stratejik planlarında ve/veya faaliyet raporlarında yer almaktadır.

Üniversitemizde yükseköğrenim gören dezavantajlı öğrencilerin, öğrenim hayatlarını ve toplumsal katılımlarını kolaylaştırmak için gerekli tedbirleri almak ve bu yönde düzenlemeler yapmak amacıyla kurulan Engelli Öğrenci Birimi, özel gereksinimi olan ve birime başvuran öğrencilerle yapılan görüşme ve değerlendirme sonuçlarına göre belirlenen sorunların çözümü için Öğrenci İşleri, Sağlık Spor Kültür Dairesi, Birim Danışmanı, Bölüm Başkanlığı gibi birimlerle görüşmeler yaparak faaliyetler yürütmektedir. Eylem planında dezavantajlı gruplara yönelik düzenlemelerin gözden geçirilmesi, geri bildirim alınması (anket, öneri, şikayet), geri bildirimlere yönelik uygulamaların hayata geçirilmesi ve ilgili web sayfalarında görünür hale getirilmesi konusu yer almıştır. **Bu kapsamda çalışmalar sürdürülmektedir. Senatoda sistematik bilgilendirme sunumları yapılmaktadır.** Ayrıca, Üniversitemiz Hukuk Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi ve Beytepe Kütüphanesi adına YÖK-2022 Engelsiz Üniversite Bayrak Ödülleri için başvuruda bulunulmuş ve Diş Hekimliği Fakültemiz Mekanda Erişilebilirlik ödülü almıştır. **2023 yılı içinde ise; Yükseköğretim Kurulu tarafından düzenlenen “2023 Engelsiz Üniversiteler Ödül Töreni”nde üniversitemiz “Mekanda Erişim” kategorisinde 5 ayrı ödüle layık görülmüştür.**

Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme

Öğretim kadrosunun performansını teşvik, takdir-tanıma ve ödüllendirmeye yönelik “Hacettepe Üniversitesi Ödül Yönergesi” bulunmaktadır. **Bu kapsamda, en önemli iyileştirme adımı STL koordinatörlüğünde, eğitim-öğretim ile ilgili birimlerde ödül ve teşvik mekanizmalarının tanım ve süreçlerinin tanımlanması ve ödül-teşvik yönergesinin oluşturulması için çalışma başlatıldı.**

Sonuç olarak; 2022 yılı eğitim-öğretim süreçlerinin değerlendirilmesiyle ortaya çıkan gelişmeye açık yönlere ilişkin 2023 yılında başlatılan iyileştirmeler kapsamındaki çalışmaların yıl içinde tamamlanarak, 2024 yılı başında değerlendirme raporlarında yer alması önerilmektedir.